

**Balassagyarmat Város
Polgármestere**

..... számú napirendi pont
Az előterjesztés törvényes!

Iktatószám:/2016.

/: Dr. Varga Andrea :/
jegyző

Beszámoló

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról

Készült: a Képviselő-testület 2016. április 28-ai ülésére

Az előterjesztést tárgyalja: minden bizottság

Az előterjesztést előkészítette: Juhászné Gajzinger Ágnes pénzügyi osztályvezető
Szikora Péter vezető-tanácsos

Tisztelt Képviselő-testület!

Az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, (továbbiakban Áht.) a helyi önkormányzati zárszámadással kapcsolatban a következők szerint rendelkezik:

91. § (1) A helyi önkormányzat költségvetésének végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé úgy, hogy az a képviselő-testület elé terjesztését követő harminc napon belül, de legkésőbb a költségvetési évet követő ötödik hónap utolsó napjáig hatályba lépjen. A zárszámadási rendelet tervezetével együtt a képviselő-testület részére tájékoztatásul be kell nyújtani a kincstár 68/A. § szerinti ellenőrzése keretében a helyi önkormányzat éves költségvetési beszámolójával kapcsolatosan elkészített jelentését.

Az Aht 68/B §-a szerint:

„A kincstár ellenőrzési jogköre a helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, társulás, térségi fejlesztési tanács és az általuk irányított költségvetési szerv

- a) számviteli szabályok szerinti könyvvezetési kötelezettségének,
- b) a 70. alcím alapján teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítésének,
- c) az éves költségvetési beszámoló megbízható, valós összképének vizsgálatára terjed ki.”

Az éves beszámoló vizsgálatáról a zárszámadás elkészítéséig írásos jelentést nem kaptunk.

Az Aht. meghatározza a zárszámadási előterjesztés minimális kötelező adattartalmát is, melyet a képviselő--testület részére tájékoztatásul be kell mutatni.

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2015. évről szóló zárszámadása a költségvetési rendelettel megegyező szerkezetben készült, melynek adatai a MÁK felé továbbított költségvetési beszámolókkal összhangban vannak, az előterjesztés tartalmazza az Áht. által előírt mérlegeket, kimutatásokat.

Balassagyarmat Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2015. évi költségvetését az 5/2015. (III. 01.) számú rendeletével 4 510 436 e Ft bevétellel és kiadással fogadta el, ami költségvetési hiányt nem tartalmazott.

Az év során – jogszabály módosítások, pótlólagos központi költségvetési támogatások, saját bevételek, számviteli előírások, valamint a gazdálkodási szükségletek és önkormányzati döntések miatt – összesen 6 alkalommal került sor a költségvetés módosítására, melynek eredményeképpen a költségvetés főösszege 5 531 605 E Ft-ra nőtt

A 2015. évi költségvetési gazdálkodásunk során a bevételeket 4 612 163 E Ft-ra, 83,4%-ra teljesítettük, míg a tervezett kiadásokat 3 768 614 E Ft-ban, 68,1%-ban realizáltuk. A pénzügyi- likviditási helyzet az év során mindvégig stabil volt, így hitel igénybevételére nem volt szükség.

Az önkormányzat költségvetése megalapozott volt, a működésre rendelkezésre álló előirányzatok biztosították a tervezett feladatok megvalósítását.

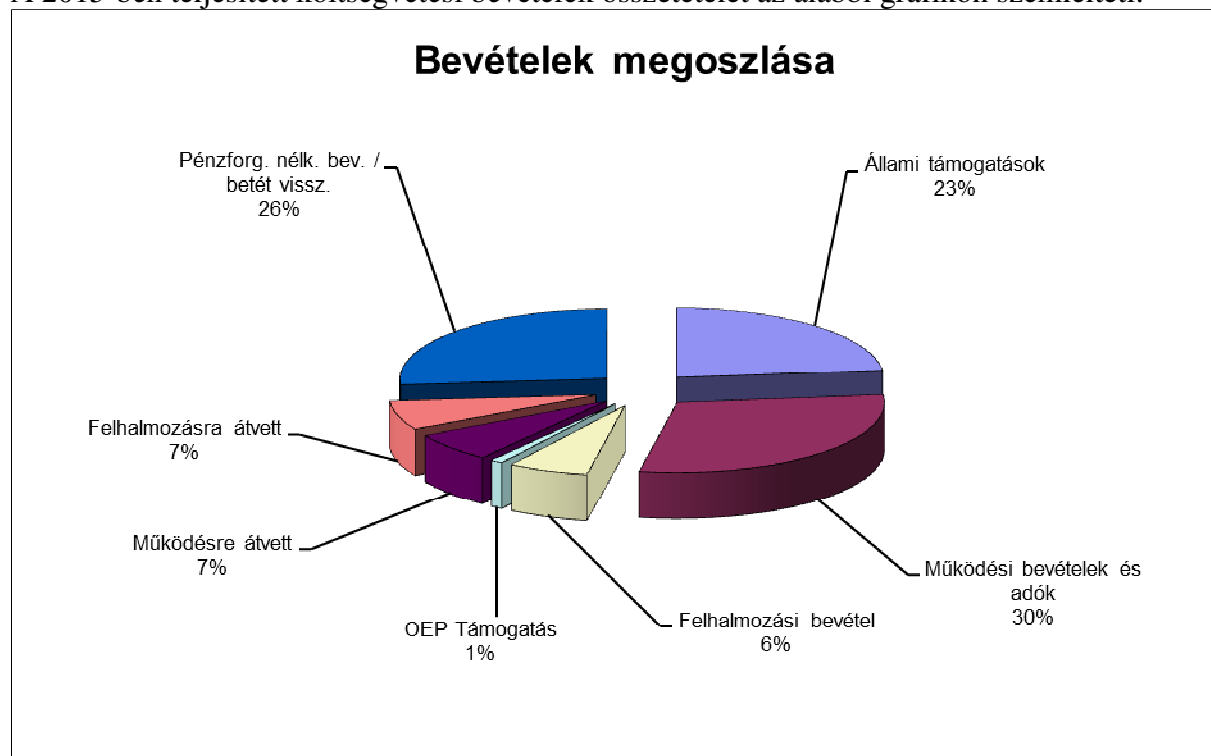
Költségvetési bevételek alakulása

Balassagyarmat Város Önkormányzata 2015. évi zárszámadásának költségvetési mérlegét az 1. és 2. számú melléklet tartalmazza.

A működési bevételek teljesítése 3 046 254 E Ft, (98,2%) volt, míg a tervezett fejlesztési bevételek 1 565 909 E Ft-ban realizálódtak, ami a módosított előirányzat 64,5%-át jelenti. (Itt a bevétel elmaradás döntően a svájci támogatással megvalósuló ivóvíz rekonstrukciónál jelentkezik a kivitelezés tervezettnél későbbi kezdése miatt)

Az összefoglaló táblázatokból látható, hogy mind a működési, mind a fejlesztési költségvetés mérleg egyenlege pozitív, a bevételek jelentősen meghaladják a kiadásokat, ami a tárgyévi gazdálkodás maradványaként jelentkezik.

A 2015-ben teljesített költségvetési bevételek összetételét az alábbi grafikon szemlélteti:

Működési bevételek

Állami támogatások

Az önkormányzat működési feladataihoz való állami hozzájárulás aránya a megváltozott feladat ellátási rendszerben 32%-ra mérséklődött.

Az év során különböző jogcímenek, (az önkormányzat által igényelt társulási feladat-ellátással együtt) **összesen 971 664 E Ft működési célú állami támogatás érkezett, amely a módosított előirányzattal egyező.** (3/.sz. melléklet)

Ezen belül, a **feladatalapú finanszírozás** keretében kapott állami támogatás **összege 803 M Ft** volt, melynek részletezését és elszámolását jogcímenként és intézményenként az előterjesztés 22.-23. sz. melléklete tartalmazza.

Az elszámolás során, az önkormányzatnak 12 483 E Ft visszafizetési kötelezettsége keletkezett, melyből a Balassagyarmati Kistérség Többcélú Társulásnál 1 696 E Ft, a

Családsegítő, Gyermekjóléti és Étkeztetési Társuláznál 792 E Ft jelentkezik, így az önkormányzat 2016 évi költségvetését 10 M Ft terheli.

- A legnagyobb visszafizetési kötelezettség 12 385 E Ft összegben a Központi Óvoda működése kapcsán jelentkezik, melynek oka döntően az, hogy a jogszabályokban finanszírozott szakmai feladatokhoz szükséges 4 fő pedagógiai asszisztens alkalmazása helyett megvalósított két többletcsoport szakmai létszámának (4 fő ovónő és 2 dada) költsége, állami támogatás terhére nem számolható el.
- A gyermek étkeztetési feladatok és az idős bentlakásos ellátása kapcsán minimális elmaradás van (összesen 600 E Ft) a tervezetthez viszonyítva.
- A Városi Bölcsőde esetében, az étkezési napok korábbanál kedvezőbb számítási módja és a jobb kihasználtság miatt, 2 989 E Ft pótlólagos támogatást számolhatunk el.

Központosított, és egyéb kötött felhasználású működési támogatásként 156 M Ft-ot realizáltunk, melyből 58 M Ft a szociális, 20 M Ft a közművelődési feladatok, ellátását szolgálta. A közszférában dolgozók bérintézkedéseikhez (kompenzáció, szociális ágazati pótlék, szervezési intézkedések) 67 M Ft kapcsolódott, míg az egyéb önkormányzati feladatokat 11 M Ft pótlólagos támogatás finanszírozta. Az önkormányzat adóerőképességének javulása miatt a közoktatási feladatok finanszírozása további sávot csökkent.

A központosított előirányzatok, és egyéb kötött felhasználású támogatások elszámolását az előterjesztés 21. számú mellékletében mutatjuk be, mely együttesen tartalmazza a működési és fejlesztési célú támogatásokat.

Támogatásértékű működési bevételek

2015. évben is igen jelentős, **349 155 E Ft külső forrás finanszírozta működésünket**, melyből 45 743 E Ft volt a védőnői és iskola egészségügyi ellátás OEP támogatása.

Az önkormányzat által vállalt közfoglalkoztatáshoz 164 M Ft kapcsolódott, mely jelentősen hozzájárult az önkormányzati feladatok takarékos ellátásához, valamint a szociális problémák enyhítéséhez.

A források másik nagy csoportja 61 M Ft összegben az önkormányzat szociális feladatainak ellátását szolgálja.

A 2013-tól állami feladattá vált fogyatékos ellátást képviselő-testületi döntés alapján végzi az önkormányzat a Szent Erzsébet Idősök Otthonában. A 22 fő gondozására vonatkozó finanszírozás biztosítása az elmúlt két évben rendkívül nehézkesen működött: a feladat ellátása a gyakorlatban lényegében utófinanszírozottá vált, hiszen a 28 M Ft összegű támogatási megállapodás aláírására és a pénzügyi fedezet biztosítására csak december végén került sor.

A támogató szolgálat működtetésére pályázat keretében 33 M Ft-ot kaptunk. A feladat ellátását a Többcélú Kistérségi Társulás végzi, azonban a társulásokat megillető támogatások is az önkormányzatnál jelennek meg, elszámolásukért is az igénylő felel.

A közös önkormányzati feladatellátáshoz (óvodai nevelés, munkaszervezeti, gazdasági szervezeti feladatok) a társulásoktól és önkormányzatoktól mintegy 15 M Ft hozzájárulás érkezett, míg a foglalkoztatáshoz kapcsolódó munkaügyi központi támogatások 17 M Ft-al tehermentesítették az önkormányzat költségvetését.

A közigazgatás korszerűsítése keretében elnyert 32 287 E Ft összegű ÁROP támogatás 53%-ban teljesült, mivel az utófinanszírozásból 15 M Ft áthúzódott a következő évre. Az I. világháború centenáriumi megemlékezésre elnyert 3 M Ft-os pályázati támogatás szintén csak 2016-ban teljesült.

Az új finanszírozási, és elszámolási szabályok alapján, támogatásértékű bevételeként kellett elszámolni a 2016. évre december végén kapott finanszírozási előleget, melynek összege 30 M Ft volt, és év végén a maradvány részét képezte.

Adóbevételek

Az önkormányzati gazdálkodás legfontosabb saját forrását az állami támogatások mellett az adóbevételek jelentik.

Az önkormányzat **helyi adó bevételei 2015-ben összességében 847 M Ft-ban teljesültek**, ami az előző évvel azonos nagyságrendű, és megközelíti a működési célú állami támogatásokat. A helyi adóbevételek jelentős részét a kötelező feladatok finanszírozására kell fordítani, ezért jelentősége – és egyúttal kockázata - a fizetőképesség megőrzése és a gazdálkodás mozgásterét tekintetében kiemelkedő.

Iparűzési adó

A legtöbb bevétel az iparűzési adóból realizálódott 796 M Ft összegben, ebből 47M Ft volt az év végi feltöltés teljesítése.

Az előző években elért növekedés stabilizálódott, a település kategóriában önkormányzatunk előkelő helyet foglal el a 34 E Ft-os 1 főre jutó adóerő képesség alapján (megyében az első).

A **gépjárműadóból** 2013-tól csak a beszedett adó 40%-a illeti meg az önkormányzatot, melynek összege évek óta 40 M Ft körüli összegben stagnál.

A **magánszemélyek kommunális adója** esetén az adó mértékek nem változtak, a hátralék állománya kis mértékben csökkent. Az 51 M Ft kommunális adó **az önkormányzat fejlesztési forrását jelenti.**

Saját bevételek

A saját bevételek **535 732 E Ft volt**, melyből 413 M az intézményeknél realizálódott. A teljesítés mind az előző évihez, mind az előirányzathoz képest elmaradást mutat. A csökkenés döntő részben az élelmezéshez kapcsolódik, mivel **2015. szeptember 1-től a bölcsődei és óvodai ellátásnál az ingyenes étkeztetés jelentősen kiterjesztésre került.** A bevétel kiesés év végéig a 10 M Ft-ot meghaladta, melynek kompenzálására az önkormányzat csak 2,5 M Ft-ot kapott a rászorultság alapján.

Csökkent a bevételszerzési lehetőség az intézményi vagyon hasznosításából is, melynek oka egyrészt szintén az ingyenes használat kiterjesztése, másrészt az alapfeladatokra történő igénybevétel bővülése.

Ezen túl, az oktatási intézmények részére nyújtott szolgáltatásokból (Arany János Tehetséggondozó Program hétvégi étkeztetése és a Sportcsarnok használata) a KLIK-nek év végén jelentős (11 M Ft) tartozása volt, mely csak 2016-ban rendeződött.

A Szent Erzsébet Idősek Otthonánál a kihasználtság, és ezzel együtt a működési bevételek teljesítése nőtt, ami biztosította a működési feltételek további javítását.

Hosszú évtizedek óta 2015. volt az első év, amikor az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből az önkormányzat bevételekhez jutott, mintegy 6 M Ft összegben.

Az önkormányzati vagyonhasznosításból származó bevételek, ÁFA visszatérülések teljesítése a tervezetnek megfelelő. Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások (vagyon használat, bérleti díjak, Ipari park üzemeltetése, kölcsön törlesztés) esetében jelentős erőfeszítéseket tettünk a felhalmozott hátralékok rendezésére, melynek keretében mintegy 6 M Ft kintlévőség megtérült, másrészt a képviselő-testület 8 550 eFt összegű behajthatatlan követelés leírásáról is döntött. A kintlévőség felülvizsgálatát és rendezését a következő években is folytatni szükséges elsősorban a piaci tartozások és a régi lakáskölcsönök terén.

Az önkormányzat által, a Kábel SE működéséhez nyújtott támogatást megelőlegező kölcsön törlesztése a tervezett határidőn túl, csak 2016-ban realizálódott.

Működési pénzmaradvány

A tervezett önkormányzati működési feladatok megvalósításához 2015. évre 151 M Ft pénzmaradványt terveztünk, mely az új elszámolási szabályok miatt – annak ellenére, hogy a kiadások egy része nem teljesült – teljes egészében igénybevételre került, így az elmaradt feladatok forrása tárgyévi maradványként jelentkezik.

Felhalmozási bevételek

A 2015. évre tervezett 2 428 657 E Ft felhalmozási bevételből az év során 1 565 909 E Ft realizálódott.

Támogatásértékű felhalmozási bevétel

Összesen **305 960 E Ft** összegben került elszámolásra, a tervezett 930 110 E Ft-al szemben, így a teljesítés csak 33 %-os.

- Ezen belül, az ÉMOP-2.1.1 pályázati támogatással megvalósított „AGORA Balassagyarmati Kulturális és Turisztikai Központ” (**Képtár és Szabadtéri Színpad felújítása**) című projekt befejeződött, melyre az áthúzódó kiadásoknak megfelelően, **121 319 E Ft** támogatást kaptunk.
- A Rózsavölgyi Márk Zeneiskola és a Balassi Bálint Gimnázium energetikai felújítását KEOP támogatással valósítottuk meg, melyre **149 534 E Ft** támogatást számoltunk el.
- A tárgyévre tervezett legjelentősebb fejlesztés a Svájci pályázati támogatással megvalósuló **ivóvízellátás rekonstrukció** volt, melyhez a tervezett 625 405 E Ft-al szemben, év végéig **18 598 E Ft** támogatás érkezett. A 100%-os támogatással megvalósuló felújításra az év során teljesített nettó 313 M Ft összegű kifizetéseket a rendelkezésre álló források (előleg, önerő kiegészítés) fedezték, így támogatás megelőlegezésére nem került sor.
- A **hulladékszállító járművek beszerzésére** tárgyévi támogatásként csak **7 690 E Ft** jelenik meg, mivel a Földművelésügyi Minisztérium pályázatán elnyert 80 485 E Ft összegből 72 436 E Ft már 2014-ben átutalásra került, így az maradványként szerepel.
- 2013-ban befejeződött 3 intézmény energetikai korszerűsítése a 2011-ben elnyert **KEOP-5.3.0 pályázati támogatás segítségével**. A szállítói finanszírozás miatt áthúzódó bevétel összege **10 325 E Ft**, melynek teljesítése év végéig nem rendeződött.

- A 2015—2016-ban megvalósított **START munkaprogramok** keretében eszközbeszerzésre tervezett támogatás teljesítése 88%-os, **6 074 E Ft**.
- A Többcélú **Kistérségi Társulás** a Rákóczi út 18. szám alatti udvar térburkolásához **2 745 E Ft**-ot biztosított.

Fejlesztési célú központosított és egyéb kötött felhasználású támogatások

2015-ben, fejlesztési célú **központosított támogatásként 101 119 E Ft bevétel teljesült**, Ezen belül, 85 411 E Ft a folyamatban lévő ivóvíz rekonstrukcióhoz szükséges önerő kiváltására kapott támogatási előleg, mely tehermentesíti az önkormányzat költségvetését.

A gyermekétkeztetés fejlesztésére (központi konyha közmű felújítása) benyújtott pályázat év végén jóváhagyásra került, a 13 708 E Ft támogatás összegét átutalták, így az a maradvány részét képezi.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kialakításához szükséges tárgyi feltételek biztosítására kapott 2 000 Ft szintén csak a következő évben kerül felhasználásra.

A fejlesztési és működési célú központosított támogatások elszámolását az előterjesztés **21.** számú melléklete tartalmazza, mely szerint az előző évről áthúzódó mozi eszközbeszerzési és a Rózsavölgyi Márk Zeneiskola tető megerősítésére rendelkezésre álló maradvány teljes egészében felhasználásra került.

Fejlesztési saját bevételek

Az önkormányzatnál 2015. évben, **összesen 199 M Ft összegű saját fejlesztési bevétel** keletkezett, melyből **115 M Ft az ÁFA** elszámolásához kapcsolódik, és csak technikai tételként növeli a forrásokat, mivel annak kiadási vonzata is megjelenik.

Az önkormányzat 2015-ben a **víziközmű vagyon hasznosításából** 110 M Ft bevételt tervezett. Ebből év végéig **70 M Ft realizálódott**, mely tartalmazza a Nyugat-Nógrád Vízmű Kft-ben meglévő üzletrész értékesítését, továbbá elszámolásra kerültek a 2013-2014. évi bérleti díjak és az annak terhére végzett beruházások. Ezek a bevételek kötött céllal használhatók fel, a vízgazdálkodással kapcsolatos feladatok finanszírozására. Az év végi maradványban 30 M Ft fel nem használt – víziközmű felújítására szolgáló - pénzeszköz szerepel.

Vagyonértékesítésből, hiteltörlesztésből, összesen **17 767 E Ft** bevétel származott, azonban annak jelentős része ingatlancsere volt, így kiadási vonzata is volt.

A fentiekén túl, az önkormányzat **helyi adóbevételeiből 88 575 E Ft**-ot fordított fejlesztési célú feladatok megvalósítására.

Fejlesztési maradvány

A 2015. évre tervezett fejlesztési feladatok megvalósításához 663 392 E Ft fejlesztési pénzmaradvánnyal számolhattunk, további 200 M Ft pedig lekötött betétben szintén rendelkezésre állt.

A központi forrásból származó támogatások jelentős része (294 969 E Ft) már 2014-ben előlegként átutalásra került, így az a költségvetésben és beszámolóban mint pénzmaradvány

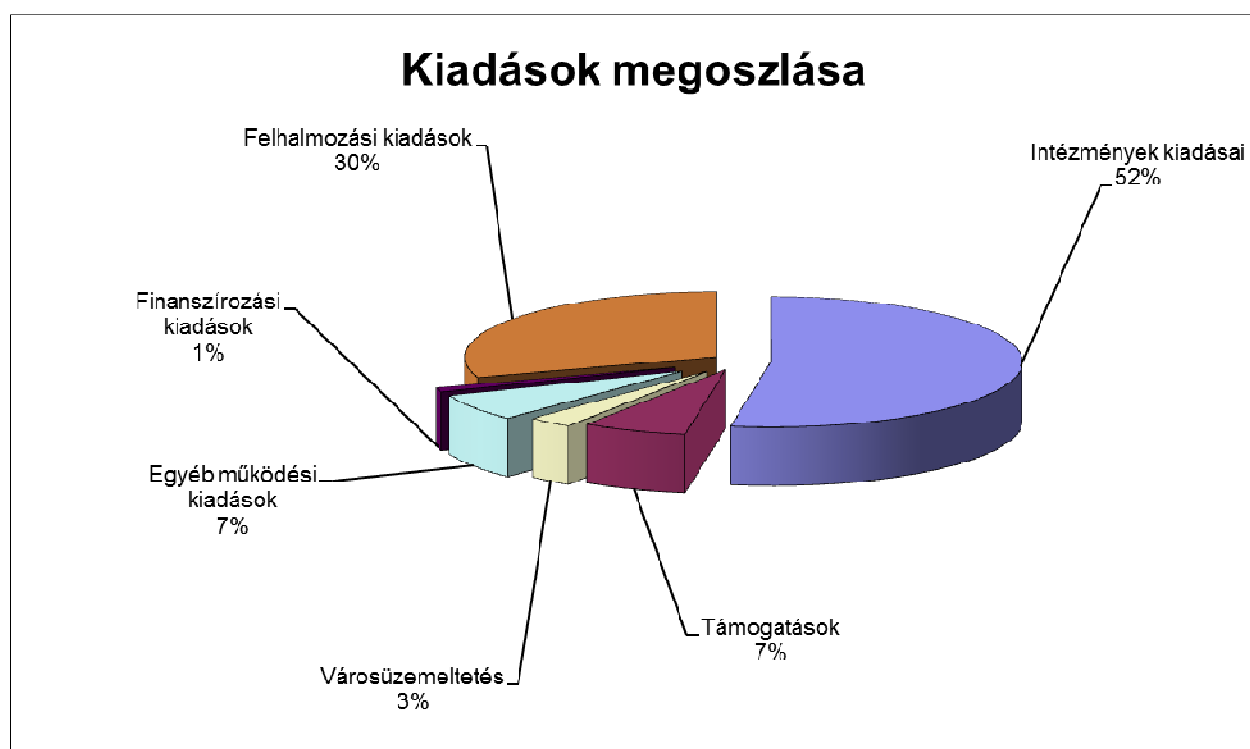
bevétel jelent meg, azonban tényleges tartalma szerint az is fejlesztési célú állami támogatás volt (a maradvány a 8.számú mellékletben jogcímenként részletezésre került).

A pénzmaradvány igénybevételének elszámolása – a működési maradványnál említettek miatt – teljes egészében megtörtént, így az áthúzódó fejlesztési feladatok forrása tárgyévi maradványként jelentkezik.

A 2015. évben **fejlesztési hitel felvételére nem került sor.**

Költségvetési kiadások

Az önkormányzat 2015. évi gazdálkodása során **3 768 614 eFt kiadást teljesített**, mely a módosított előirányzat 68%-a. Ezen belül, a működési kiadások összege 2 573 828 e Ft, ahol a teljesítés 83%-os volt, míg a tervezett fejlesztési kiadásokat csak 49%-ban realizáltuk, az alábbiak szerint:

Működési kiadások

Intézményi gazdálkodás

A működési kiadások 77%-a **1 981 234 E Ft összegben az intézményeknél** realizálódott, ahol a felhasználás a módosított előirányzat 95%-a volt. Az intézményi kiadások nagysága és aránya csökkent, mivel a közfoglalkoztatás **START munkaprogramjai** és a képviselő-testület működésének előirányzatai közvetlenül az önkormányzathoz kerültek.

Az intézmények 2015. évi gazdálkodása takarékos és körültekintő volt, az előirányzatok felhasználása a feladat ellátáshoz igazodott. Az utóbbi években elvégzett energetikai felújítások, fejlesztések és a kedvező közbeszerzési szerződések révén jelentős energia megtakarítást értünk el.

Ezen túl, a Városgondnokságnál a közfoglalkoztatás előlegének maradványa, a Központi Óvodánál a támogatott foglalkoztatás, a gyermekélelmezésnél az alacsonyabb igénybevétel miatt kedvezőbb volt a teljesítés.

Az év során, az intézmények feladata nem változott jelentősen, évközi feladat -és előirányzat átcsoportosításra a gazdasági szervezettel kapcsolatos jogszabályi előírások miatt került sor, mely az Idősek Otthonát és az Önkormányzati Hivatalt érintette.

Nagy kihívást jelentett az élelmezés területén bevezetett szigorú előírások teljesítése, melyre a konyhát üzemeltető intézmények megfelelően felkészültek, így elmarasztalásra nem került sor.

Az év során, az intézményeknél állagmegóvási, karbantartási munkálatokra 33 M Ft-ot, felújításra, fejlesztésre pedig 60 M Ft-ot fordítottunk, ami igen jelentős hiányok pótlását tette lehetővé.

Az elvégzett főbb feladatok:

- A Városi Idősek Otthonánál a tűzvédelmi előírások teljesítésére 3 M Ft-ot költöttünk, ezen kívül 9, 5 M Ft-os ráfordítással konyhai gépbeszerzésekre került sor, valamint a sokéves probléma megoldására év végén folyamatban volt a hiányzó lift beépítése, melynek befejezése 2016-ra áthúzódott.
- REKI (régi ÖNHIKI) támogatásból elnyert forrás tette lehetővé a Rózsavölgyi Művészeti iskola tetőszerkezetének megerősítését, melynek pénzügyi teljesítése 10 M Ft összegben 2015-ben fejeződött be.
- A GAMESZ-hez tartozó intézmények karbantartására 11 M Ft anyagot használtunk fel saját kivitelezésben, ezen kívül 10 M Ft értékben külső szolgáltatás vásárlására került sor. Ezen belül, a legnagyobb ráfordítást az önkormányzat által működtetett oktatási intézmények igényelték.
- A felújítás keretében a Központi Óvodánál konyha felújítás és tűzzáró ajtó beépítésére került sor 3 M Ft értékben.
- A takarékosabb működés érdekében, 2 M Ft-ot meghaladó összegben megvalósult az EGYMI által használt intézmények belső átalakítása
- A Balassi Bálint Gimnáziumnál a hőközpont cseréjére és a tornacsarnokba takarítógép beszerzésére került sor, közel 18 M Ft ráfordítással
- A Rákóczi út 50. épületében található irodákba klímát szereltünk, melynek költsége 4 M Ft volt.
- Jelentősen javítottuk a gyermekélelmezés tárgyi feltételeit: 3 db főzőüstöt, kombi sütőt vásároltunk közel 8 M Ft-ért, valamint az étel kiszállításához gépkocsi és eszközök beszerzésére került sor nettó 7 M F összegben.
- A Sportintézményeknél sporteszközöket, strand felszereléseket, kisgépeket vásároltunk, 2 M Ft értékben.
- A Közös Önkormányzati Hivatalnál informatikai eszközbeszerzésre és a telefon rendszer korszerűsítésére 3 250 e Ft-ot fordítottunk.

Az intézményi kiadások teljesítését részletesen a 4 - 4/14 és 6 - 6/1 számú mellékletben mutatjuk be, míg a felújításokat és fejlesztéseket a 9.számú melléklet tartalmazza.

Az intézményfenntartás biztosítása mellett, az egyéb városi működési feladatokra 2015-ben összesen 654 M Ft-ot fordítottunk a tervezett 869 M Ft-ból, ami 75%-os teljesítést jelent.

A városüzemeltetés kiadásaira 109 M Ft-ot használtunk fel, (3/2sz. melléklet szerint) ami csupán a tervezett kiadások felét jelenti. A nyírjesi gát megerősítését és a kutak megszüntetését összesen 52 M Ft-al tartalmazta a költségvetés, melynek forrása a víziközmű vagyron hasznosításából származó árfolyam nyereség illetve ingatlan vételár. A nyírjesi munkálatok év végéig megvalósultak, azonban a pénzügyi elszámolás 2016-ra áthúzódott, mivel az ingatlan értékesítés még nem történt meg.

Jelentős megtakarítás mutatkozik a közvilágítás kiadásainál, melynek oka a kedvező közbeszerzési szerződés, valamint az elvégzett korszerűsítések hatása.

A földutak és közterületek karbantartásának kiadásait a START munkaprogram keretében sikerült csökkenteni, míg a téli síkosság mentesítés és játszótér karbantartás számlái csak 2016-ban kerültek benyújtásra.

Támogatások, pénzeszköz átadás címén 253 M Ft (90%) volt a teljesítés. Legnagyobb tételét az önkormányzat által megigényelt és a Társulások részére továbbított állami támogatás jelenti 138 M Ft összegben.

A szociális célú támogatások összege alacsonyabb a tervezettnél, míg a Képviselő-testület által jóváhagyott támogatások teljes egészében folyósításra kerültek.

Az itt kimutatott összegén túl, 32 M Ft normatív (jogszabály alapján járó) szociális támogatás a Közös Önkormányzati Hivatalnál jelenik meg.

Egyéb működési kiadások területén teljesített összeg 251 M Ft, (79%) ami jelentősen meghaladja az előző évi kiadást. (3/3.számú melléklet szerint)

A növekedés oka, hogy 2015-ben a közfoglalkoztatás nagy része (85 fő) a **START programok** keretében közvetlenül az önkormányzatnál jelentkezett. Az ehhez kapcsolódó bevételi és kiadási előirányzat **88 M Ft volt**. A támogatás teljesítése 100%-os volt, azonban a kiadás csak **73 M Ft-ban realizálódott**. A 15 M Ft különbözet a 2015. évi maradvány részét képezi.

A Start munkaprogramot 5 területen (belvízvédelem, földutak stabilizálása, közútkezelés, illegális hulladék felszámolása, helyi sajátosságokra épülő program keretében betonelem gyártás, díszfaiskola és asztalos üzem működtetése) valósult meg, és jelentős mértékben hozzájárult a városüzemeltetési feladatok gazdaságosabb ellátásához.

Szintén új tételként jelentkezett az **ÁROP** pályázathoz kapcsolódó feladatok megvalósítása, mely **29 M Ft** összegben, 100%-ra teljesült.

A tervezettnél lényegesen kedvezőbben alakult a központi költségvetéssel és a Kistérségi Társulással való elszámolás egyenlege, valamint a pénzforgalmi díjak és kamatok kiadása, mely előirányzatok 24 M Ft-os maradványa szintén a tárgyévi eredményben jelenik meg.

Össességében elmondható, hogy az önkormányzat a működési feladatait továbbra is igen takarékosan látta el, melynek eredményeképpen év végén jelentős megtakarítása keletkezett, ami hosszabb távon biztosítja a költségvetési gazdálkodás stabilitását, az esetleges bevételkiesés illetve vis maior helyzetek kezelhetőségét.

Felhalmozási kiadások

Az önkormányzat 2015-ben **1 194 786 E Ft felhalmozási kiadást számolt el**, melyből bruttó 861 401 E Ft-ot beruházásra, 321 544 E Ft-ot felújításra, 11 841 E Ft-ot pedig fejlesztési támogatásra illetve kölcsön nyújtásra és törlesztésre fordított, melyet jogcímenként a 8. és 10. számú melléklet tartalmaz.

Beruházások teljesítése

- Európai Uniós támogatással megvalósuló beruházásként az ÉMOP-2.1.1 pályázati számú „AGORA Balassagyarmati Kulturális és Turisztikai Központ” (**Képtár és Szabadtéri színpad felújítása**) című projekt kivitelezése 181 623 e FT összköltséggel befejeződött, a 2015. évi kifizetés összege **132 678 E Ft volt**
- A Svájci pályázati támogatással folyamatban lévő **ivóvízellátás rekonstrukció** közbeszerzési folyamata a tervezettnél tovább tartott, így a kivitelezési munkák csak ősszel kezdődtek el. Az év végéig erre a projektre felmerült kiadás bruttó összege **391 755 E Ft** volt. A több éves kihatással járó kötelezettségek alakulásáról a 10. és 11. számú melléklet ad tájékoztatást.
- A Rózsavölgyi Márk Zeneiskola és a Balassi Bálint Gimnázium energetikai felújítását **KEOP** támogatással valósítottuk meg, melynek összköltsége **149 553 E Ft** volt.
- Az év folyamán 2 db korszerű **hulladékiszállító jármű beszerzésére** került sor, a Földművelésügyi Minisztérium pályázatán 2014-ben elnyert 100%-os támogatásból, bruttó **101 765 E Ft** összegben. A járműveket a Városüzemeltetési Nonprofit kft használatába adtuk, mely jelentősen javította a közszolgáltatás feltételeit.
- A **Madách Filmszínház** részére – szintén 2014-ben elnyert pályázati támogatásból – **17 188 E Ft** értékben vásároltunk modern technikai berendezéseket.
- Egyéb központi támogatással valósul meg a **Városüzemeltetési Kft. részére új telephely kialakítása**, melyre az év során a tervezett 88 M Ft-al szemben **bruttó 63 478 E Ft** került kifizetésre. A fennmaradó összeg a fejlesztési maradvány része.
- A **Déli elkerülő út I. ütemének** tervezése és építése – önkormányzati saját forrás terhére - 2014-ben kezdődött el. A beruházás 2015. évi kiadásai **76 290 E Ft-ban** teljesültek, melynek befejezése 2016-ban várható.
- Ezen kívül, **út- és járdaépítésre**, felújításra **30 367 E Ft**-ot fordítottunk, melynek keretében a Nyírjesben új út készült, a Szent István, Balassa, Bartók, Felsőmalom utcák pedig felújításra kerültek.
- A **viziközmű** rendszerrel kapcsolatban **70 384 E Ft** fejlesztési kiadást számoltunk el, – a bevételeknél részletezett forrásokból – melynek keretében megvalósult az önkormányzat viziközmű vagyonának értékelése, 44 M Ft összegben, valamint a rendszeren felújításokat végeztek 26 M Ft összegben.
- Az év során **4 db gépjármű** beszerzésére került sor, összesen **21 884 E Ft** értékben. Ebből 2 az Önkormányzati Hivatal működését szolgálja, 2 pedig az ételszállításhoz kapcsolódik a Városi Idősek Otthonánál és a GAMESZ-nél. (egyidejűleg 3 gépkocsit értékesítettünk).
- Az **intézményeknél** már részletezett célokra, összesen **39 652 értékű beruházást** és **26 501 E Ft összegű felújítást** eszközöltünk, mely jelentős előrelépés a kötelező feladatellátás feltételeinek javításában
- **Sportlétesítmények** fejlesztésére **19 106 E Ft**-ot fordított az önkormányzat, mely a skateboard pálya bővítésére, rekortán pálya létesítésére, a Kövi Pál Sportcentrum létesítmény kiegészítő munkálataira szolgált.

A fentiekben részletezett legjelentősebb fejlesztéseken túl, nagyon sok területen történt kisebb-nagyobb mértékű fejlesztés, melyeket az előterjesztésben tételesen bemutatunk. A

Képviselő-testület az év során további fejlesztésekről is döntött, (springa dombi közművesítés, településfejlesztési terv, közvilágítás fejlesztése) melyek a következő évre áthúzódnak, fedezetük a 2015. évi fejlesztési maradványban biztosított.

A 2015. évben megvalósított fejlesztések, felújítások az önkormányzati működés színté valamennyi területét érintették, végrehajtásukkal javultak a kötelező feladat ellátás feltételei és összességében mintegy 75%-ban külső forrásból tudtuk finanszírozni, így jelentős vagyonnövekedést eredményezett.

A költségvetés finanszírozása, hitelműveletek

Az önkormányzatnak 2015. évben folyószámla hitelkerete nem volt, fejlesztési hitel igénybevétele nem került sor.

A kiadások viszonylag alacsony teljesítésében **a feladatok áthúzódása és a takarékos gazdálkodás mellett**, jelentős szerepe van annak is, hogy az önkormányzat - likviditásának biztosítása érdekében – az I. negyedéves működéséhez szükséges helyi adó forrásokat **maradványként tartalékolja**. A havi állami támogatást ugyanis - csupán a nettó bérek kifizetéséhez - kb. 40 M Ft-al kell kiegészíteni.

A saját forrásból történő finanszírozás további kamat megtakarítást eredményez, és növeli a gazdálkodás mozgásterét, lehetővé téve az önkormányzati célok hatékonyabb megvalósítását, a piaci, pályázati lehetőségek kihasználását.

A külső támogatási forrásokon túl, mindebben kiemelkedő szerepe van annak, hogy az önkormányzat a hosszú távú egyensúly fenntartása érdekében továbbra is a források költséghatékony felhasználására törekszik.

Költségvetési maradvány alakulása

A 2014-ben bevezetett új számviteli rendszerben az alaptevékenység keretében realizált bevételek és teljesített kiadások egyenlege a költségvetési maradvány, melynek levezetése során, az előző évek maradványa tárgyévi bevételként kerül elszámolásra, így az év végi maradvány a költségvetési gazdálkodás során összességében felhalmozott megtakarítást tükrözi.

A zárszámadás keretében megállapított maradvány összege beépül a következő évi költségvetésbe, ahol a továbbiakban tárgyévi bevételként funkcionál. Ennek terhére szükséges biztosítani azokat a kiadásokat is, (pl normatíva visszafizetési kötelezettség, következő évre folyósított finanszírozási előleg) amelyek korábban pénzmaradványt módosító tételek voltak.

Az önkormányzat és intézményei 2015. évi költségvetési maradványa 843 548 E Ft, melyből 35 139 E Ft az intézményeknél jelentkezik, a 25. számú melléklet kimutatása szerint.

A maradvány részét képezi a támogatásokkal kapcsolatos elszámolás során megállapított, visszafizetendő összeg. (normatíva elszámolás, fogyatékos ellátás elszámolása) valamint a működésre kapott előlegek (közfoglalkoztatás, 2016. évi finanszírozási előleg levonása).

Ugyancsak a maradvány terhére kell biztosítani a 2015. évben folyósított, de fel nem használt pályázati támogatások cél szerinti felhasználását, (konyha felújítás, Családsegítő és Gyermekjóléti Központ eszközbeszerzés) a szállítói tartozások kiegyenlítését, valamint az

önkormányzat korábbi döntései alapján megkezdett azon feladatok jóváhagyott forrását, amelynek megvalósítása 2016. évre áthúzódik.

A maradvány felhasználására a 26. számú melléklet szerint teszünk javaslatot, melyben figyelembe vételre kerültek a fenti szempontok.

Eszerint 351 802 E Ft költségvetési maradvány a működési, 491 746 e Ft pedig a felhalmozási célok megvalósítását szolgálja, ebből az intézmények részére 23 159 E Ft működési, és 1 980 E Ft fejlesztési maradvány használható fel.

A jóváhagyott pénzmaradvány előirányzatát – a tervezésnél számított előzetes adatok figyelembe vételével - a 2016. évi költségvetési rendeletben át kell vezetni.

Részesedés gazdasági társaságokban

Balassagyarmat Város Önkormányzata egyes feladatainak ellátására gazdasági társaságokat hozott létre. A többnyire csak a város lakosságának ellátását biztosító társaságoknál teljes tulajdoni hányaddal, míg a több települést érintően végzett szolgáltatások esetében résztulajdonnal rendelkezik az önkormányzat. Az Áhsz előírása alapján azokat a gazdasági társaságokat, amelyeknél tulajdoni hányad meghaladja a 25%-ot, a részesedés arányának feltüntetésével be kell mutatni a beszámoló szöveges indoklásában.

Mint a beszámolóban már jeleztük, az önkormányzat 2015-ben értékesítette a Nyugat-Nógrád Vízmű Kft-ben lévő 25,5%-os üzletrészét. Az eladásra névértéken került sor, azonban a vállalkozás igen jelentős tőkevesztés előtt állt.

Az üzletrész eladása az önkormányzati kötelező feladat ellátást nem befolyásolja.

Önkormányzatunk az alábbi táblázatban felsorolt gazdasági társaságok tekintetében érdekelt:

Gazdasági társaság neve és székhelye	Önkormányzat tulajdoni hányada %-ban	Önkormányzat üzletrész névértéke (Ft)	Önkormányzati Üzletrész piaci értéke (Ft)
Városüzemeltetési Kft. 2660 Balassagyarmat Mikszáth K. u 59.	99,7	65 800 000	65 800 000
Balassagyarmati Városfejlesztő Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 12.	100	3 000 000	3 000 000
Tárnics Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 12.	57,5	4 020 000	4 190 000
Gyarmati Média Non-profit Kft. 2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 50.	100	3 130 000	3 130 000

Vagyon és eredmény kimutatás alakulása

Az államháztartás szervezeteinek számvitelére vonatkozó előírások 2014 évi változása az önkormányzat vagyonát tükröző mérleg adatok tartalmát jelentősen módosította.

A forrás oldalon bekövetkezett legjelentősebb eltérés, hogy a saját tőke összetétele megváltozott, a nemzeti vagyon induláskori értéke a **tárgyi eszközök bruttó értéke alapján került meghatározásra**, így a mérleg szerinti nettó eszközérték tekintetében (a vissza nem pótoltt értékcsökkenés miatt) valamennyi szervezetnél igen jelentős negatív felhalmozott eredmény jelent meg. E kategória tartalmazza a korábbi évek felhalmozott tartalékát is. Önkormányzatunknál 2014-ben a **felhalmozott eredmény** -5 382 109 E Ft volt, ami a 2014 évi eredmény hatására **-4 521 118 E Ft-ra változott.**

Eredmény kimutatás

Az eredmény kimutatást a pénzügyi számvitelben vezetett elszámolások alapján kell elkészíteni.

A pénzügyi számvitel feladata a vagyon és annak összetételének, valamint a tevékenység eredményének valóságnak megfelelő, folyamatos nyilvántartása, ezáltal a megbízható és valós összkép biztosítása.

A konszolidált eredmény kimutatás adatai szerint, 2015-ben a működési tevékenységek eredménye 365 270 E Ft veszteség volt, melyben a ráfordítások között 444 684 E Ft összegű értékcsökkenés került elszámolásra.

Az eredményszemléletű felhalmozási támogatások és az üzletrész értékesítésekor realizált árfolyamnyereség együttesen 443 858 E Ft volt, így **az önkormányzat 2015. évi mérleg szerinti eredménye 78 588 E Ft nyereség.**

Az eredmény kimutatás csak a tárgyévre járó bevételekkel számol, holott a működési költségvetés jelentős részét az előző évi maradvány finanszírozza, ami a számviteli elszámolási szabályok szerint így veszteséget keletkeztet.

Vagyon változása

A 2015. évi mérleg adatai szerint, az **eszközök értéke 1 144 720 E Ft-al csökkent**, a források közül a kötelezettség csökkenése 815 635 E Ft, míg a **saját tőke 304 942 E Ft-al lett kevesebb** az előző évinél.

A **befektetett eszközök 864 M Ft-os csökkenésében** döntő szerepe volt annak, hogy a Képviselő-testület döntése alapján a Balassagyarmat, Patvarc, Órhalom, Huguag szennyvíz tulajdonközösséget az év során megszüntettük.

A korábban Balassagyarmat önkormányzatánál kimutatott közös szennyvíz vagyonból a társberuházó községeket megillető vagyonrész az önkormányzatok részére átadásra került, **856 Ft** mérleg szerinti összegben.

Az ügylet miatt az eszközérték csökkent, azonban ez a saját tőkét nem érintette, mivel a kötelezettségeket is ugyanezzel az összeggel csökkentettük.

Másik meghatározó változás, hogy a költségvetési szervekre vonatkozó számviteli jogszabály (4/2013 Kormányrendelet az Államháztartás számviteléről) előírása szerint, azokban az esetekben, amikor a vagyonkezelés államháztartáson belüli szervezetek között jön létre, a vagyon értéke az (államháztartási) vagyonkezelő szervezet könyveiben jelenik meg.

(A mérlegben kimutatott ingatlanvagyon így jelenleg nem egyezik az ingatlan nyilvántartás szerinti tulajdonnal, ami jelentősen magasabb attól.)

Az is ellentmondás, hogy bár a vagyonkezelési jogot törvény biztosítja, **a vagyonkezelési szerződések a Szakképzési centrummal év végéig nem kerültek megkötésre.**

Önkormányzatunknál a **vagyonkezelés** a szakképző intézményeket jelenti, ahol a közös vagyonkezelésben lévő Vármegyeháza épülete, a Szentgyörgyi Szakközépiskola sportcsarnoka és a TISZK vagyon 2015-ben került kivezetésre (a 0-s számlaosztályba) **414 806 E Ft** mérleg szerinti értéken.

A befektetett eszközök közül minimális összegű értékesítésre is sor került, (pl. üzletrész) ami azonban egyúttal eszköz beszerzéseként is megjelent.

Az év során elszámolt **amortizáció összege 444 684 E Ft** volt, amely az előző évinél 68 M Ft-al magasabb a beruházások üzembe helyezése miatt.

A fenti csökkentő tényezők mellett, az év során, végrehajtott **fejlesztések hatása 800 M Ft-ot** meghaladó összegben (csak a beszerzések nettó értékével) növelte az eszközök értékét.

A **forgóeszközök között** legnagyobb változás a pénzeszközöknél történt, mivel a pályázati pénzeszközök felhasználása miatt **a pénzeszközök állománya 356 M Ft-al csökkent, míg a követelések összege 73 M Ft-al nőtt.**

A **kötelezettségek 815 M Ft-os csökkenése** elsősorban a víziközmű tulajdon átadásához kapcsolódik.

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy önkormányzat vagyoni helyzetének változását tükröző 305 M Ft-os saját tőke csökkenés egyértelműen a sajátos költségvetési elszámolás (vagyonkezelés) miatt következett be, **az önkormányzat a vagyonával felelősen gazdálkodott, az értékcsökkenést meghaladó mértékben fejlesztette.**

Az éves beszámoló része az Aht 91. § c) pontja szerinti vagyonkimutatás, melyet szintén tartalmaz az előterjesztés.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzat 2015. évi költségvetés végrehajtása során kötelező és önként vállalt feladatit eredményesen megvalósította.

Az önkormányzat vagyonával felelősen gazdálkodtunk, jelentős külső forrás bevonásával gondoskodtunk a szükséges állagmegóvások, felújítások elvégzéséről. Pályázatok segítségével jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre, ami a feladat ellátás és a lakossági szolgáltatások színvonalát emeli.

Balassagyarmat Város Önkormányzatának hosszú távú működőképessége biztosított.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy a rendelettervezet elfogadásáról az SZMSZ 27. § (7/a) pontja alapján a Képviselő-testület minősített többséggel dönt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Balassagyarmat Város Önkormányzata 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolót fogadja el.

Balassagyarmat 2016. április 18.

Medvác Lajos
polgármester